

ALLAN RISE
JENS DEGERBØL

Grundregler i dansk

ARBEJDSRET

Nyt Nordisk Forlag - Arnold Busch

© Allan Rise og Jens Degerbøl 1977

ISBN 87-17-02252-5 hft.
ISBN 87-17-02253-3 indb.
Langkjær Bogtryk/Offset

SUMMARISK INDHOLDSFORTEGNELSE*)

Forord	7
Kap. I. Arbejdsmarkedets organisationer	10
Kap. II. Den kollektive overenskomst	18
Kap. III. Sondringen mellem retstvister og interesselvister ..	62
Kap. IV. De kollektive kampmidler	73
Kap. V. Retten til at lede og fordele arbejdet	86
Kap. VI. Formænd og Arbejdsledere	107
Kap. VII. De øvrige bestemmelser i Hovedaftalen: §§ 6-12...	114
Kap. VIII. Interesselvister	122
Kap. IX. Retstvister	129
Kap. X. Tillidsmandsinstitutionen	170
Kap. XI. Samarbejdsaftalen	181
Kap. XII. Samarbejdet mellem arbejdsgiverne og arbejdslederne	197
Kap. XIII. Overenskomstforholdene i den offentlige sektor m.v.	206
Bilag	217
Septemberforliget	217
Hovedaftalen	220
»Normen«	225
Vejledning for den faglige voldgiftsbehandling	228
Lov om Arbejdsretten	231
Litteraturoversigt	238
Udførlig indholdsfortegnelse	246
Stikordsregister	255
Domsregister	263

*) Udførlig indholdsfortegnelse findes s. 246.

FORORD

De retsregler, der regulerer forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdere i Danmark, har i de sidste årtier fået stadig større betydning og omfattes med voksende interesse både af jurister og af erhvervslivets praktikere.

Denne del af vort retssystem er derfor efterhånden vokset frem som en særlig disciplin, den kollektive arbejdsret, som er i stadig udvikling.

De arbejdsretlige regler har især meget stor praktisk betydning for erhvervslivet, og for enhver, der har sin beskæftigelse der, er et vist kendskab til arbejdsrettens grundregler efterhånden blevet en nødvendighed. Den interesse, som de talrige kursus, studiekredse og lignende om arbejdsretlige forhold omfattes med, er et tydeligt vidnesbyrd herom.

Fremstillingens genstand er den kollektive arbejdsret i hovedtræk, d.v.s. de vigtigste arbejdsretlige regler, der knytter sig til de kollektive overenskomster, og som bygger på eksistensen af arbejdsmarkedets organisationer. Uden for fremstillingen falder således de offentligtretlige regler om forholdene på arbejdspladserne, f.eks. om arbejderbeskyttelse, og de sociale og forsikringsmæssige love, der vedrører arbejdsmarkedsforhold.

Erfaringen med de seks første udgaver af denne bog har vist, at der vel til studieformål er et stort behov for en kortfattet fremstilling af den kollektive arbejdsrets grundregler, men at det er ønskeligt, at bogen udformes således, at den kan benyttes som en håndbog, der enten i sin egen tekst eller ved henvisninger til anden litteratur kan give svar på de arbejdsretlige spørgsmål, som organisationer og deres medlemmer, institutioner, advokater m.fl. bliver stillet overfor.

Allerede i 4. udgave udvidede vi derfor notestoffet ret betydeligt, og da det er vort bestemte indtryk, at læserne ikke har følt sig tynget

af notestoffet, som tværtimod synes at have imødekommet et stort behov hos mange læsere, har vi i de sidste tre udgaver foretaget en yderligere, meget betydelig udvidelse af notematerialet. Det samlede noteantal er herved steget fra 65 i 3. udgave til 465 i denne 7. udgave. Med henblik på bogens benyttelse som håndbog har vi overvejet, om vi i denne udgave enten i teksten, i noterne eller i et særligt bilag burde bringe citater fra de i bogen omtalte domme. Et for os vigtigt krydsende hensyn, nemlig ønsket om at holde bogens sidetal på ca. 250, har bevirket, at vi har afstået derfra. I stedet har vi som bilag medtaget et register over de i bogen nævnte domme. Af registret fremgår det, hvor uddrag af dommene er citeret i andre arbejdsretlige fremstillinger. Som det vil forstås, har vi i de sidste udgaver bestræbt os på at lade bogen ændre karakter, således at den i stedet for alene at være en elementær fremstilling af arbejdsrettens grundregler tillige er en håndbog, hvori læserne i hvert fald gennem noterne kan få svar på flest mulige spørgsmål.

Vi har i denne som i tidligere udgaver lagt vægt på at udforme teksten således, at læsere, der ikke har brug for at gå i dybden, kan se helt bort fra noterne.

Da andre arbejdsretlige fremstillinger enten helt savner eller kun har ufuldstændige litteraturoversigter, har vi helt fra bogens 1. udgave lagt vægt på at give en udførlig fortegnelse over arbejdsretlig litteratur. En sådan fortegnelse er bibeholdt og ajourført i denne nyeste udgave. Den omfatter kun bøger og artikler, der giver saglige oplysninger om denne bogs emnekreds, og den ser derfor med få undtagelser bort fra fremstillinger af ensidigt politisk og agitatorisk indhold.

I betragtning af, at der også inden for den offentlige sektor (stat, kommuner m.v.) findes talrige kollektive overenskomster med arbejder- og funktionærorganisationer, og under hensyn til, at overenskomstansættelse i stedet for tjenestemandsansættelse i de senere år har vundet stærkt indpas, navnlig for mange akademikergrupper i den offentlige sektor, har vi bragt et kort afsluttende kapitel om de særlige retsspørgsmål, som ikke mindst overenskomsterne med akademikerorganisationerne rejser. Formanden for Akademikernes Centralorganisation, direktør, cand. jur. Bent Nyløkke Jørgensen, har

velvilligst gennemset manuskriptet til dette kapitel og har givet os gode råd, for hvilke vi bringer ham vor bedste tak.

Denne 7. udgave er atter i det hele væsentligt omarbejdet, ikke mindst under hensyn til den nye lov om Arbejdsretten og den dermed fulgte nye retspraksis.

Forskellige steder i bogen, især i kap. I, har det af pladshensyn været nødvendigt at lade en del historiske oplysninger udgå. Læsere, der måtte være interesseret i dette stof, henvises til de tidligere udgaver.

København, i december 1976

Allan Rise. Jens Degerbøl.

Forkortelser.

I notestoffet er benyttet nedenstående forkortelser af titlerne på de fem bøger, hvortil der hyppigst er henvist, samt af afgørelser fra Den faste Voldgiftsret og Arbejdsretten:

Hj. V. Elmquist: »Den kollektive arbejdsoverenskomst som retligt problem«, 1918: Elmquist.

Knud Illum: »Den kollektive Arbejdsret«, 3. udgave, 1964: Illum.

Allan Rise: »Overenskomstfortolkning ved faglig Voldgift«, 3. reviderede udgave, 1975 (med supplementshæfter): Rise.

C. Ove Christensen og Verner Sørensen: »Ny Arbejdsret«, 1974: Arbejdsret.

Per Jacobsen: »Kollektiv Arbejdsret«, 2. reviderede udgave, 1975: Jacobsen.

Ole Hasselbalch: »Ansættelsesret«, 1975: Ansættelsesret.

Afgørelser fra Den faste Voldgiftsret og Arbejdsretten: K. samt sagens nummer, for så vidt angår sager før nr. 5471, og D. fra og med dette nummer, fordi man nu gik over til at benævne rettens afgørelser domme.